

Desarmat

El *Diccionari de la literatura catalana* diu que l'historiador de Palma Josep Barberí i Santceloni va deixar uns apunts sobre la història de Mallorca i s'oblida d'esmentar que és autor d'una obra d'heràldica, el llibre –manuscrit, com gairebé tots els armorials antics–, *Adarga mallorquina* (1807), conservat a la Biblioteca de Catalunya.

Més maldestra

L'Émile de *El gat* veu com la seva odiada dona, Marguerite, surt de casa un dia de pluja i es mostra maldestra quan s'esforça per evitar els bassals amb les seves cames inflades (“maladroite sur ses jambes enflées quand elle s'efforçait d'éviter les flaques d'eau”). Segons *Quaderns Crema*-Lluís Maria Todó, va “caminant sense gràcia amb les seves cames inflades, evitant els tolls d'aigua”, és a dir, que hi camina sempre, sense gràcia, no només quan evita els tolls.

Lewis Carroll, empobrit

Lewis Carroll, segons *labutxaca-Salvador Oliva*, és un escriptor molt pobre perquè fa repetir a l'Àlícia d'*A través del mirall* el verb *córrer* en tres frases seguides: “És la Reina Blanca corrent pel descampat! Ha vingut corrent des del bosc d'allà baix. Que de pressa que poden córrer les Reines!”. Però no ho és gens. El segon cop no diu pas “corrent”, sinó “volant” (“she came flying”).

Ni farmàcia ni metge de guàrdia

El DIEC2 manté que el mot *guàrdia* és exclusiu de la seguretat armada i de protecció –guàrdia civil, guàrdia urbana– i dels esports de combat (posició que permet d'atacar, defensar-se i contraatacar), d'on sorgeix la locució “posar-se en guàrdia” (vigilar a no deixar-se sorprendre, enganyar, etc.). És a dir, ni equip mèdic de guàrdia, ni farmàcia de guàrdia, ni estar de guàrdia, o fer una guàrdia, a la feina.

La nova edició de la poesia de Clementina Arderiu segueix els criteris filològics de l'autora

La nova edició de l'obra poètica completa de Clementina Arderiu (Barcelona, 1889-1976), publicada a *labutxaca* d'Edicions 62 a cura de D. Sam Abrams amb el títol *Jo era en el cant. Obra poètica 1913-1972*, respecta els criteris de l'autora a l'hora de preparar els originals de cara a la publicació, criteris que no es van seguir sempre perquè a vegades entraven en conflicte amb les convencions editorials de l'època.

A més, l'obra d'Arderiu va passar per moltes mans de correctors de generacions diferents, abans d'arribar al públic lector. Con se sap, els sis reculls de poesia nova i les tres edicions conjuntes de la seva producció es van publicar en un llarg espai de temps, entre el 1916 i el 1973, sense repetir editor més que una vegada. Aquesta diversitat i dispersió han dificultat la transmissió textual de la poesia d'Arderiu, considera D. Sam Abrams, i la nova edició de *labutxaca* hauria d'acabar definitivament aquest problema.

Per sort, l'autora, casada amb el també primmirat Carles Riba, va conservar tota la documentació sobre els diferents estadis de redacció i edició dels llibres, del manuscrit a les proves compaginades, i aquest material ha permès al curador conèixer els gustos, els criteris i els mètodes de l'autora. El curador també ha corregit les errades d'impremta i de transmissió textual que ha trobat.

No era doncs aconsellable, diu D. Sam Abrams, limitar-se a una simple reedició de l'*Obra poètica* de 1973. Per tal que quedi clar que és un llibre diferent, el curador l'ha batejat amb un títol nou, el que l'autora va triar per a una antologia que s'havia de publicar en l'editorial Proa el 1938.

A més d'oferir una edició millor, de restituir el text de l'autora, es tracta de tornar a situar Clementina Arderiu –poc reeditada, després de la seva mort– en el paisatge literari català, ara precisament quan fa just un segle que va publicar el seu primer poema. Segons Abrams, ara podem copsar uns trets, en l'obra de l'autora, que havien passat inadvertits fins al dia d'avui. Són l'extrema originalitat: la gran independència i voluntat de resistència davant la influència de Maragall o Carner; l'ariscada autenticitat; la decidida voluntat de modernitat; la intel·ligència i l'exigència intel·lectual; l'excel·lència, el rigor i la subtileza formal; i el vitalisme que amara tota la producció. Unes qualitats que, conclou el curador, permeteren a l'autora trencar l'abisme que separava tradició i modernitat. “En aquest sentit –diu– Arderiu era la gran poeta de la síntesi. Era la poeta de les sumes”.

El volum inclou un suplement; dos apèndixs; índex general, de títols i de primers versos, i les notes del curador sobre la redacció dels poemes, els canvis textuals, les diferents edicions i les referències personals, literàries, culturals i històriques. El suplement recull vuit poemes inèdits i, als apèndixs, material de la mateixa autora, com una nota introductòria a l'edició compilatòria de 1936 i quatre índexs sobre el procés de construcció dels seus llibres. L'edició s'obre amb el text autobiogràfic “Uns records de Clementina Arderiu”, escrit per Cèlia Riba, néta de l'autora.

Tomba dels poetes Carles Riba i Clementina Arderiu al cementiri barcelonès de Sarrià.